

Het lot van Blondi en Laika

De hond in de geschiedenis

Tot in de klassieke oudheid spelen honden een belangrijke rol in de geschiedenis. Zo zou volgens de overlevering Argos, de hond van Odysseus, zijn baasje na twintig jaar afwezigheid als enige hebben herkend. Meteen daarna stierf het trouwe beestje. Maar er zijn vele honden die met Argos kunnen wedijveren om de titel 'beroemdste hond uit de geschiedenis'.

Ben Vriesema is
redacteur van Kleio.

Adolf Hitler en Eva
Braun met hun hon-
den op de Berghof,
14 juni 1942. Beeld:
Bundesarchiv.

Meestal wordt een hond beroemd omdat zijn baasje een bekende persoon is. Vele Amerikaanse presidenten hadden een hond in het Witte Huis. Obama volgde het voorbeeld van onder andere Nixon en heeft inmiddels twee honden. Franklin Delano Roosevelt was zo gehecht aan zijn hondje Fala dat het kleine

harige beestje zelfs is afgebeeld op het Roosevelt Memorial. Ook Duitse wereldleiders lieten zich graag omringen door honden. Keizer Wilhelm II (een man die zich verzekerd wist van veel media-aandacht) had altijd zijn hond Senta aan zijn zijde. Het dier ging in de wilde novemberdagen van 1918 mee naar Doorn en ligt daar in de tuin begraven,

niet ver van de plek waar zijn baasje boven de grond ligt te wachten om te worden herbegraven in Berlijn.

Proefkonijn

Adolf Hitler liet zich vergezellen door een Duitse herdershond met een Arische naam: Blondi. Het dier moet de laatste weken een rotleven hebben gehad in de Führerbunker, omdat de 'Stalinorgels' rond Berlijn onophoudelijk tekeergingen en de raketten vele harde knallen moeten hebben veroorzaakt. Eind april 1945 werd het dier als proefkonijn gebruikt om te kijken of de pillen die het echtpaar Hitler-Braun zichzelf hadden toebedacht wel het vereiste effect zouden hebben. Blondi kreeg een cyanidecapsule in de bek, schuimbekte en stierf. Niet veel later volgden Eva Braun en Adolf Hitler. Volgens mevrouw Flegel, Hitlers verpleegster, waren de mensen in de bunker meer ontdaan door de dood van Blondi dan door de zelfmoord van Eva Braun.





De ruimtetocht van Laika

Toch staat het buiten kijf dat al de hierboven genoemde honden niet zelf iets bijzonders hebben gedaan. Ze hoorden bij een baasje dat om de een of andere reden een belangrijke rol heeft gespeeld in de (wereld)geschiedenis. Er zijn maar weinig honden die op eigen kracht de geschiedenisboekjes hebben gehaald.

Het beroemdste hondje is wellicht Laika, een Moskouse zwervhond, van straat gehaald door een medewerker van het Spoetnik-programma. Eind jaren vijftig en in de jaren zestig van de vorige eeuw waren de Amerikanen en de Sovjets verwikkeld in een ruimterace. De Russen waren – eerder dan de Amerikanen – in staat om een onbemande satelliet de ruimte in te schieten (4 oktober 1957). Maar omdat de Russen nog een reservesatelliet hadden liggen en Chroesjtsjov begreep welke propagandistische werking uitging van het lanceren van de satellieten, verordonneerde

hij dat er zo snel mogelijk na de lancering van Spoetnik 1 wederom een satelliet de ruimte in moest worden geschoten. De satelliet werd snel door bankwerkers in elkaar gezet en het 500 kilogram wegende gevaarte kreeg een levend wezen aan boord, inderdaad: Laika. Het hondje was eigenlijk niets anders dan een proefkonijn dat diende om te kijken wat de gevaren waren voor levende wezens in de ruimte. Laika kon, volgens de theorie van de ruimtevaartdeskundigen, goed tegen de hitte en de kou omdat het een zwervhond was. Ze heeft voor ze de ruimte inging nog veel moeten verduren. Zo werd ze in een centrifuge gestopt en zat ze twintig dagen in een piepklein hokje om ervoor te zorgen dat ze zo weinig mogelijk ging plassen en poepen. Als voedsel kreeg ze een soort gel. De avond voor ze aan boord ging, mocht ze nog spelen met de kinderen van het hoofd van de Russische ruimtevaartorganisatie. De laatste nacht sliep ze op een kleedje en

werd ze flink vertroeteld. Het zwervhondje heeft het waarschijnlijk nog nooit zo goed gehad als die laatste dag op aarde.

Maar op 3 november 1957 veranderde haar leven totaal. Ze werd in de satelliet de ruimte in geschoten. Ze was vastgebonden en zat in een soort harnasje met allerlei meetapparatuur. Ze kon geen kant op en moet met angst en beven alles op zich af hebben laten komen. Laika zal niet beseft hebben dat ze nooit weer levend uit de capsule zou komen; de satelliet zou bij terugkomst in de atmosfeer verbranden. Pas op 14 april 1958 keerde Spoetnik 2 terug in de dampkring – na 2570 keer rond de aarde te zijn gevlogen. De satelliet verbrandde inderdaad en daarmee ook de overblijfselen van Laika. Het hondje was namelijk al zeer snel na de lancering gestorven. De partijkrant *Pravda* rapporteerde echter destijds niet over het snelle heengaan van het hondje, immers, het moest een succesverhaal worden, deze ruimtetocht van Laika. In werkelijkheid heeft ze

Links: In 2008 werd voor Laika een monument onthuld in Moskou.



het maar zeven uur volgehouden in de kleine claustrofobische capsule, toen stierf het dier al aan oververhitting (het werd zo'n 40 graden in het ruimtehondenhok) en stress. Een Roemeense postzegel was destijds het enige wat aan haar deed herinneren. Tegenwoordig is er ook een klein monumentje in Moskou voor het eerste levende wezen dat in een baan rond de aarde draaide. ■